

Advies

Besluit Vlaams fonds voor stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringsen

Brussel, 17 maart 2017

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij adviseert de beleidsmakers, in hoofdzaak de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement, over landbouw en visserij in de brede zin van het woord. De adviezen, zoals vastgesteld door de belanghebbenden vertegenwoordigd in de adviesraad, passen in een gedragen politieke besluitvorming.

Adviesvraag: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 23 december 2016 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van een Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen

Adviesvrager: Liesbeth Homans - Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

Ontvangst adviesvraag: 2 maart 2017

Adviestermijn: 30 dagen

Goedkeuring raad: 17 maart 2017

Het advies kwam tot stand in samenwerking met Minaraad die het goedkeurde(n) op 17 maart 2017

Adviesnummer:

Contactpersoon: Kris Van Nieuwenhove - kvnieuwenhove@serv.be, Jan Verheeke – jan.verheeke@minaraad.be

Mevrouw Liesbeth HOMANS

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

Arenberggebouw

Arenbergstraat 7

1000 BRUSSEL

Briefadvies besluit Vlaams fonds voor stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen

Mevrouw de viceminister-president

SALV en Minaraad ontvingen uw adviesvraag over het *voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 23 december 2016 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van een Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen* op 2 maart 2017. SALV en Minaraad besloten om een gezamenlijk briefadvies uit te brengen. Dit briefadvies werd goedgekeurd op 17 maart 2017.

Op respectievelijk 27 en 28 oktober 2016 brachten Minaraad en SALV een advies uit over het decreet. De Raden stellen vast dat dit advies geen aanleiding gaf tot wijzigingen aan het ontwerp van decreet.

SALV en Minaraad brengen bij voorliggend voorontwerp van besluit geen nieuwe elementen aan, maar staan nog steeds achter de principes die in het advies bij het decreet werden vooropgesteld:

Algemeen

- De Raden vragen om een inhoudelijke sturing aan het investeringsfonds toe te voegen.
- Koppel de verdeling van de middelen via meetbare indicatoren aan het realiseren van de doelstellingen.
- Ook met deze hervorming blijft een groot aantal financieringskanalen bestaan.
- Creëer een instrument om een financiële verevening van ruimtelijke lusten en lasten tussen lokale besturen te realiseren.
- Nood aan een kernversterkend beleid.
- De Raden vinden het positief dat de Vlaamse Regering werk maakt van een administratieve lastenverlaging.
- De mogelijkheid tot terugvorderen van subsidies ontbreekt.

Investeringssteun voor (groot)steden

- Minaraad en SALV vinden steun voor stadsvernieuwingsprojecten belangrijk.
- Voorzie een sturend kader met betrekking tot doelstellingen.

Investeringssubsidies plattelandsgemeenten

- De Raden herhalen hun advies uit 2012.
- Een Plattelandsfonds moet inzetten op de specifieke kenmerken van het platteland.
- Het beperken van het Plattelandsfonds tot investeringen in materiële vaste activa vormt een rem op typische plattelandprojecten en kan zelfs contraproductief zijn.
- Interpreteer 'materiële vaste activa' ruim en plattelandgericht.
- Stimuleer streekgerichte samenwerking.

Hoogachtend

Hendrik Vandamme

Voorzitter SALV

Jurgen Tack

Voorzitter Minaraad

Kopie: Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

Advies

Algemene Raad

20 maart 2017

Advies bij het voorontwerp van besluit tot uitvoering van het decreet Vlaams Fonds ter stimulering van (groot-) stedelijke en plattelandsinvesteringen

---

Op vraag van Vlaams minister van Binnenlands bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding Liesbeth Homans brengt de SARC advies uit bij het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 23 december 2016 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van een Vlaams Fonds voor de stimulering van (groot-) stedelijke en plattelandsinvesteringen.

De Algemene Raad van de SARC brengt dit advies uit na een schriftelijke procedure.

1. Situering

Met het voorontwerp van besluit wordt de uitvoering bepaald van het decreet voor een Vlaams Fonds ter stimulering van (groot-) stedelijke en plattelandsinvesteringen. Dit fonds bundelt 3 financieringskanalen:

1. Investeringssubsidies voor de steden Antwerpen, Gent, Oostende, Sint-Niklaas en Mechelen voor stadsvernieuwingsprojecten
2. Projectsubsidies voor zowel multidisciplinaire als thematische stadsvernieuwingsprojecten en conceptsubsidies, bestemd voor de centrumsteden, de provinciale steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie
3. Investeringssubsidies in plattelandsgemeenten (lijst van 50 doelgemeenten)

Het uitvoeringsbesluit bepaalt, zoals aangekondigd in het decreet, de toekennings- en uitbetalingsmodaliteiten voor de verschillende subsidies.

De investeringssubsidies voor de steden Antwerpen, Gent, Oostende, Sint-Niklaas en Mechelen moeten aangewend worden voor een duurzame en kwalitatieve verbetering van de fysieke leefomgeving in een bepaald stadsdeel. De steden kunnen de middelen gespreid over verschillende jaren besteden. De aanwending wordt opgevolgd via de digitale beleidsrapporten in het kader van de beleids- en beheerscyclus. De steden kunnen, indien ze dat wensen, beroep doen op een

'kwaliteitskamer Stadsvernieuwing'¹ voor advies met betrekking tot de aanwending van de bedoelde subsidies.

Voor wat betreft de project- en conceptsubsidies voor stadsvernieuwingprojecten bestemd voor de centrumsteden, de provinciale steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie vaardigt de minister bevoegd voor stedenbeleid telkens een oproep uit. De aanvragen worden beoordeeld door een multidisciplinaire jury en moeten, onder meer, verduidelijken waarin het project duurzaam, multifunctioneel, innovatief is evenals wat de ecologische, maatschappelijke en economische meerwaarde is. Ook samenwerking en coproductie met private partners, publieke spelers en de civiele maatschappij dienen geduid te worden.

Voor de thematische stadsvernieuwingprojecten zal de minister per oproep een thematische focus bepalen. Deze aanvragen worden beoordeeld door maximaal drie leden uit de eerder vermelde multidisciplinaire jury, aangevuld met vertegenwoordigers van entiteiten van de Vlaamse overheid, gekozen op basis van het thema van de oproep. De jury kan bovendien fungeren als kwaliteitskamer voor de begeleiding van de multidisciplinaire en thematische stadsvernieuwingprojecten.

De opvolging van de multidisciplinaire en thematische stadsvernieuwingprojecten gebeurt op basis van jaarlijkse voortgangsverslagen die aan het Agentschap Binnenlands Bestuur worden bezorgd. Voor de conceptsubsidies wordt voorzien in een regieteam op Vlaams niveau en een lokale stuurgroep.

Wat betreft het platteland zijn de subsidies exclusief aan te wenden voor investeringen in materiële vaste activa. Het besluit voorziet dat de Vlaamse minister bevoegd voor het plattelandsbeleid, mede het initiatief neemt voor eventuele aanpassingen aan de formules waarmee de lijst van begunstigde gemeentes wordt bepaald evenals aan de factoren die gehanteerd worden om het subsidiebedrag te berekenen.

2. Advies

2.1 Afstemming met andere (beleids)plannen

In zijn advies van 24 oktober 2016 bij het voorontwerp van decreet², waaraan het voorliggend besluit uitvoering zal geven, stelde de SARC de vraag naar de verhouding tot het – nog in opmaak zijnde - Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Die vraag werd bovendien ook herhaald aangaande andere beleidsplannen die op Vlaams niveau werden bepaald of nog in opmaak zijn. Ook wees de SARC op het traject rond cultuurspreiding en regionaal cultuurbeleid dat invloed kan hebben op (de nood aan) bepaalde investeringen in infrastructuur op lokaal niveau.

---

¹ Het betreft de jury die zich buigt over de toekenning van de subsidies voor multidisciplinaire stadsvernieuwingprojecten en van de conceptsubsidies.

² <https://cism.be/sarc/AR/adviezen/20161024-advies-Vlaams-Fonds-investeringen.pdf>

Advies uitvoeringsbesluit Vlaams Fonds (groot-) stedelijke en plattelandsinvesteringen
20 maart 2017

De nota aan de Vlaamse Regering van 18 november 2016 formuleerde een gecoördineerde reactie op de adviezen van de geconsulteerde adviesraden³. Aangaande bovenstaande opmerking werd meegegeven dat het ontwerpdecreet zo is opgebouwd dat andere financiële stromen en/of subsidiekanalen in de toekomst geïntegreerd zouden kunnen worden in het fonds. Ten tweede werd gesteld dat bij de uitwerking van het doelstellingenkader voor de project- en conceptsubsidies rekening gehouden zou worden met de suggesties van de adviesraden voor wat betreft de inhoudelijke verhouding tot andere lopende beleidsinitiatieven (bv. Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, strategische projecten etc.)

Het voorliggend ontwerp van uitvoeringsbesluit biedt evenwel weinig concrete verduidelijking op dit vlak. Wat de stadsvernieuwingsprojecten en concepten betreft, dienen de aanvragen de koppeling te maken met een algemene lokale beleidsvisie, maar meer (specifieke) criteria werden niet geformuleerd. De SARC begrijpt dat, conform het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019, de beleidsautonomie van de lokale besturen ook binnen dit kader wordt vergroot. Dit geeft ontegensprekelijk positieve impulsen en laat toe om een globale beleidsvisie en -aanpak te ontwikkelen op het lokale niveau. Parallel aan deze evolutie rijst echter de vraag naar de afstemming met, onder meer, bovenvermelde (beleids)plannen die het lokale niveau ruimschoots overstijgen.

De opvolging van de toegekende subsidies verloopt voornamelijk naderhand, via de digitale rapportering van de beleids- en beheercyclus of via jaarlijkse voortgangsrapporten. Daarnaast zal een belangrijke taak in de handen van de multidisciplinaire jury liggen, die bij de selectie van de projecten rekening moet houden met de onderlinge afstemming en coherentie van de aanvragen evenals met de afstemming met plannen en initiatieven die het lokale niveau overstijgen. Die opdracht is evenwel niet gedetailleerd toegelicht in het besluit.

2.2 Investerings in projecten in de sectoren CJSM

In zijn advies van 24 oktober 2016 bij het ontwerp van decreet merkte de SARC op dat er geen inhoudelijke criteria werden vermeld en dat de link met de sectoren cultuur, jeugd, sport en media niet expliciet aanwezig was. De gecoördineerde reactie op de adviezen van de adviesraden, zoals verwerkt in de nota aan de Vlaamse Regering van 18 november, wees in dit verband op de algemene ambitie om de lokale autonomie en de lokale beleidsvrijheid maximaal in te vullen. Desalniettemin werd meegegeven dat de procedurele en administratieve vereenvoudigingen niet wegnamen dat, waar opportuun, het fonds nog steeds een sturende ambitie en een hefboomfunctie zou hebben.

De SARC leest in het uitvoeringsbesluit inderdaad een aantal handvaten die er moeten toe leiden dat de middelen vanuit het fonds een brede set aan doelstellingen ten goede komen, waaronder (potentieel) ook doelstellingen die direct of indirect de CJSM-sectoren raken.

De stadsvernieuwingsprojecten in de steden Antwerpen, Gent, Mechelen, Oostende en Sint-Niklaas moeten, in een bepaald stadsdeel, de duurzaamheid en kwaliteit van de fysieke leefomgeving verbeteren en de algemene leefkwaliteit verhogen. De verwijzing naar de 'fysieke' leefomgeving lijkt in eerste instantie te wijzen op infrastructurele ingrepen. Een kwalitatieve en gediversifieerde

---

³ SARC, SERV, Vlaamse Woonraad, SARO, Minaraad en SALV
Advies uitvoeringsbesluit Vlaams Fonds (groot-) stedelijke en plattelandsinvesteringen
20 maart 2017

infrastructuur voor activiteiten binnen de CJSM-sectoren is onontbeerlijk voor de beoogde verbetering van de leefkwaliteit in stedelijke gebieden.

De elementen die deel moeten uitmaken van de aanvragen voor multidisciplinaire en thematische stadsvernieuwingsprojecten zijn breed gedefinieerd (duurzaamheid, innovatie, multifunctionaliteit, meerwaarde op ecologisch, maatschappelijk en economisch vlak, koppeling met een algemene lokale beleidsvisie, samenwerking met publieke en private spelers en met de civiele maatschappij). Elk van die elementen is voldoende ruim om daar ook de belangen van de CJSM-sectoren in te lezen. Zo zijn de CJSM-sectoren bijvoorbeeld makkelijk te verbinden met begrippen als maatschappelijke meerwaarde en multifunctionaliteit. Er mag ook redelijkerwijs verwacht worden dat een lokale beleidsvisie doelstellingen omtrent de CJSM-sectoren omvat. De thematische oproep kan dan weer (deels) de focus plaatsen op één of meer CJSM-sectoren.

Toch roept de open en algemene formulering een gevoel van vrijblijvendheid op en daarmee ook de vraag naar verzekerde aanknopingspunten voor de sectoren. De elementen die de aanvragen moeten omvatten zijn geen strikte en specifieke criteria. Er komt bijgevolg een belangrijke taak te liggen bij de jury om een evenwicht te zoeken in de beoogde doelstellingen en betrokken sectoren. De jury bepaalt bovendien haar eigen evaluatiemethodes. De SARC verwelkomt dat de jury ook als 'kwaliteitskamer' kan fungeren ten aanzien van de multidisciplinaire en thematische projectsubsidies en dat de mogelijkheid wordt geboden aan de steden die geormerkte investeringssubsidies ontvangen, om beroep te doen op deze kwaliteitskamer. De samenstelling van deze jury is daarom des te belangrijker, vanuit de bezorgdheid een voldoende breed palet aan expertise mee te nemen, met name ook aangaande de CJSM-sectoren.

Wat betreft de subsidies voor de plattelandsgemeenten, betreurt de SARC dat noch het decreet noch het besluit concrete doelstellingen formuleert. In het verleden waren er wel negen breed geformuleerde doelstellingen⁴, waarvan een drietal een link met de CJSM-sectoren hadden:

- toerisme en recreatie op het platteland kansen geven;
- aandacht voor kwetsbare groepen;
- de leefbaarheid van de dorpen stimuleren.

Samengevat

De SARC gelooft in de positieve effecten van een versterkte lokale beleidsautonomie door de bundeling van verschillende instrumenten op het lokale niveau en een doorgedreven administratieve vereenvoudiging van aanvraag- en toezichtprocedures. Desalniettemin wil de SARC aandacht vragen voor voldoende afstemming met bestaande, noodzakelijkerwijs in elkaar hakende instrumenten, zoals het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en andere relevante instrumenten.

---

⁴ <https://www.vlm.be/nl/themas/platteland/plattelandsfonds/plattelandsdoelstellingen/Paginas/default.aspx>

De SARC merkt op dat, opnieuw in de logica van een versterkte lokale beleidsautonomie, er weinig tot geen precieze inhoudelijke criteria voor de subsidies werden gedefinieerd. De SARC pleit er dan ook voor dat er bij de selectie én de opvolging van de project- of conceptsubsidies voldoende oog is voor de impact op en betrokkenheid van de CJSM-sectoren. Een sterke expertise ter zake binnen de schoot van de jury is daartoe aangewezen.

Namens de Algemene Raad,

Luk Verschueren, voorzitter
Gaëtan Poelman, secretaris

Aan mevrouw Liesbeth Homans
Vlaams Minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Wonen, Gelijke kansen en Armoedebestrijding

Koning Albert II-laan 20 bus 1
1000 BRUSSEL

uw kenmerk

KH-6595

ons kenmerk

L1-024

bijlagen

-

vragen naar / e-mail

bea.kayaerts@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer

02-553 64 61

datum

22 maart 2017

Betreft : Advies over het ontwerp van besluit Vlaams Investeringsfonds

Mevrouw de minister,

SARO ontving op 27 februari 2017 uw adviesvraag over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 23 december 2016 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van een Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelands-investeringen.

De raad heeft geen strategische bemerkingen bij het voorliggend ontwerp van besluit en verwijst naar zijn bemerkingen bij het decreet zoals geformuleerd in het SARO advies van 26 oktober 2016 over het ontwerp van decreet Vlaams Investeringsfonds (www.sarovlaanderen.be).

Met vriendelijke groeten,

Filiep Loosveldt
voorzitter SARO

Advies

Ontwerpbesluit Vlaams fonds (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen

Brussel, 20 maart 2017

Adviesvraag: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 23 december 2016 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van een Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen

Adviesvrager: Liesbeth Homans - Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

Ontvangst adviesvraag: 27 februari 2017

Adviestermijn: 30 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)

Goedkeuring raad: 20 maart 2017

Contactpersoon: Tim Buyse - tbuyse@serv.be

Mevrouw Liesbeth HOMANS

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

Arenberggebouw

Arenbergstraat 7

1000 BRUSSEL

contactpersoon

Tim Buyse

tbuyse@serv.be

ons kenmerk

SERV_BR_20170320_BVR_Investeringsfonds_TB

Brussel

20 maart 2017

Ontwerpbesluit Vlaams fonds (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen

Mevrouw de minister

De SERV heeft uw adviesvraag over het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 23 december 2016 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van een Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen goed ontvangen.

De sociale partners hebben geen opmerkingen over het ontwerpbesluit, maar wensen dit advies wel aan te grijpen om een eerder aandachtspunt, geformuleerd in het SERV-advies over het ontwerpdecreet¹, te herbevestigen. Aldus herhaalt de SERV zijn oproep om op basis van (reeds bestaand en desgevallend nieuw) wetenschappelijk onderzoek na te gaan hoe de relevante gemeentelijke financieringsstromen vanuit Vlaanderen kunnen worden geïntegreerd en gestroomlijnd met het oog op een herverdeling tussen de gemeenten op basis van objectiveerbare verschillen.

Hoogachtend

Pieter Kerremans

administrateur-generaal

Ann Vermorgen

voorzitter

---

¹ SERV, Advies Vlaams Fonds ter stimulering van stedelijke en plattelandsinvesteringen, 24 oktober 2016, <http://www.serv.be/node/10749>

////////////////////////////////////

**ADVIES OVER HET FONDS TER
STIMULERING VAN STEDELIJKE EN
PLATTELANDSINVESTERINGEN**

Advies 2017-05 / 30.03.2017

////////////////////////////////////

INHOUD

1	Situering	3
2	Beknopte inhoud.....	3
3	Bespreking.....	3
3.1	doelstellingen	3
3.2	multidisciplinaire stadsvernieuwing	4
3.3	Thematische projecten	5
3.4	Plattelandsprojecten	6
3.5	Beoordeling aanvragen	6
3.6	Kwaliteitskamer	6

1 SITUERING

Op 24 februari 2017 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van besluit tot uitvoering van het decreet van 23 december 2016 tot vaststelling van de regels inzake werking en verdeling van het Vlaams Fonds ter stimulering van (groot-) stedelijke en plattelandsinvesteringen. De Vlaamse Woonraad werd op 02 maart 2017 verzocht advies uit te brengen over dit voorontwerp van besluit. Voorliggend advies werd op 30 maart 2017 goedgekeurd door de Vlaamse Woonraad en bezorgd aan de bevoegde minister. De Raad bracht naar aanleiding van het ontwerp van decreet eerder advies omtrent dit onderwerp uit (hierin werd aandacht gevraagd voor enkele specifieke punten).

2 BEKNOPTE INHOUD

Het voorontwerp van besluit geeft uitvoering aan het decreet van 23 december 2016 betreffende de werking en verdeling van het Vlaams Fonds ter stimulering van (groot-) stedelijke en plattelandsinvesteringen. Dit decreet bundelt diverse subsidiestromen en herwerkt diverse regelgeving tot één regelgevend kader. Het voorontwerp van besluit heeft verdere uitvoering aan de bepalingen van dit decreet. Er worden diverse vormen van subsidies en projecten voorzien (o.m. projectsubsidie voor multidisciplinaire of thematische projecten, conceptsubsidie,...). Specifieke criteria waaraan de stadsvernieuwingsprojecten moeten voldoen worden vooropgesteld. Verder wordt de procedure voor toekenning en aanvraag uitgewerkt. Zo zal een jury de aanvragen voor multidisciplinaire stadsvernieuwing beoordelen en de Vlaamse Regering adviseren. De Vlaamse Regering kent de subsidies voor stadsvernieuwing toe aan de diverse initiatiefnemers.

3 BESPREKING

3.1 DOELSTELLINGEN PROJECTEN GROOTSTEDELIJK BELEID

Artikel 6 van het desbetreffend decreet van 23 december 2016 stelt dat de Vlaamse Regering nadere bepalingen kan opleggen voor de doelstellingen waarin het stadsvernieuwingsproject moet kaderen (voor bepaalde centrumsteden). Het voorontwerp van besluit geeft onder meer uitvoering aan deze bepaling. Artikel 2 van het voorontwerp bepaalt dat de stadsvernieuwingsprojecten innovierend zijn, en als doel hebben de duurzaamheid en kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren. De projecten kennen een hefboomfunctie voor het desbetreffend stadsdeel en verhogen de algemene leefkwaliteit ervan.

De Vlaamse Woonraad kan instemmen met vooropgestelde criteria, maar wenst enkele punten onder de aandacht te brengen. Volgens de Raad zijn de stad en haar bewoners inherent met elkaar verbonden.

Stadsvernieuwing mag dan ook niet worden losgekoppeld van de bewoners van het betrokken stadsdeel. Het is volgens de Raad van belang om 'de verhoging van de leefkwaliteit' mede vanuit dit perspectief in te vullen en te beoordelen. De Raad vraagt dit aspect te willen benadrukken in de omschrijving van de doelstellingen waarin het project moet worden gekaderd. Er kan in dit verband worden verwezen naar de elementen die worden bepaald in artikel 8 van het voorontwerp van besluit (multidisciplinaire projecten). In dit artikel wordt onder meer de nadruk gelegd op de coproductie en samenwerking, ook met de civiele maatschappij (o.a. verenigingen en bewoners). Verder wordt meerwaarde op diverse vlakken verwacht, waaronder het sociaal - maatschappelijk vlak (zie hierna).

Daarnaast verwijst de Raad naar zijn opmerkingen geformuleerd naar aanleiding van het ontwerp van decreet¹. In dit verband werd onder meer het aanhouden van de bestaande verhoudingen en de verdeling van de middelen groot stedelijk beleid in vraag gesteld.

3.2 MULTIDISCIPLINAIRE STADSVERNIEUWING

Het voorontwerp van besluit scheidt volgens de Raad een soepel kader waarbinnen multidisciplinaire stadsvernieuwingsprojecten gerealiseerd kunnen worden. De aanvraag dient rekening te houden met een aantal richtinggevende elementen, maar afdoende flexibiliteit en ruimte worden geboden om het project op (lokale) maat op te zetten. De Raad kan zich vinden in vooropgesteld soepel kader zoals voorzien in artikel 8 van het voorontwerp van besluit.

Multifunctionele en innovatieve stadsvernieuwing wordt nagestreefd, wat inhoudt dat op diverse vlakken winsten worden geboekt (economisch, ecologisch en maatschappelijk). Maatschappelijke coproductie en samenwerking worden vooropgesteld als dragende elementen van het project. Dit wordt door de Raad ondersteund. Het laat immers toe het inclusief karakter van de projecten te waarborgen. Steden kennen een ruime diversiteit in bevolking- en inkomensgroepen die in diverse (woon)omstandigheden leven. In eerdere adviezen pleitte de Raad voor stadsvernieuwing en globale kwaliteitsverbetering van het (woon)patrimonium die tegelijk vanuit een inclusief en sociaal perspectief worden opgezet. Dit houdt onder meer in dat aandacht uitgaat naar het tegengaan van mogelijke verdringingseffecten (onder meer omwille van de toegenomen woonprijzen na herwaardering)².

Volgens de Raad is het van belang om in de stadsvernieuwingsprojecten het beleidsveld wonen een ruime plaats toe te kennen. Het stedelijk wonen staat immers voor tal van uitdagingen, niet in het minst door de nood aan een betaalbaar en kwalitatief aanbod aan huurwoningen (zowel op de private als de sociale huurmarkt) en de nood aan de opwaardering van het woonpatrimonium.

¹ Zie Vlaamse Woonraad, advies 2016/18, advies over het Fonds ter stimulering van stedelijke en plattelandsinvesteringen.

² Zie Vlaamse Woonraad, advies 2012/11: *Ruimte en Wonen*, 2012.

3.3 THEMATISCHE PROJECTEN

Het voorontwerp voorziet in subsidies voor thematische stadsvernieuwingsprojecten. Projecten kunnen hiertoe een projectsubsidie bekomen van maximaal 500.000 euro. De minister lanceert in dit verband een publieke oproep. De Raad kan het werken via thematische projecten ondersteunen. Dergelijke werkwijze laat toe extra aandacht te schenken aan specifieke onderwerpen of problemen.

Het voorontwerp legt niet op welke thema's aan bod kunnen komen. De Raad kan instemmen met het openlaten van de thema's, wat een soepelheid in de keuzes met zich mee kan brengen. Anderzijds stelt artikel 11 van het voorontwerp van besluit dat de minister de 'thematische focus' van de oproep bepaalt. Het is de Raad niet duidelijk in welke mate het aangeven van een thematische focus de steden voldoende zal vrijlaten om in te spelen op specifieke lokale behoeften, dan wel of de thematische focus een eerder strikte afbakening en/of sturend effect zal hebben (met mogelijk risico dat een lokale behoefte wordt omgebogen naar wat wordt vooropgesteld, wat afbreuk kan doen aan de kwaliteit en de lange termijnobjectieven van het project).

De Raad vraagt om de thematische focus voldoende breed te willen houden zodanig dat lokale noden maximaal aan bod kunnen komen. Bijvoorbeeld kan een thema als wonen op zich voldoende breed zijn om te kunnen inspelen op specifieke lokale vragen (bv. woonnood bij oudere eigenaars, huisvesting jongeren uit bijzondere jeugdzorg, aanpak dakloosheid edm).

Verder stelt de Raad vast dat de subsidie in omvang beperkt is en allicht weinig incentive inhoudt om al dan niet te investeren. Het is bijgevolg van belang dergelijke subsidies aan te wenden om een hefboomeffect te realiseren. Hierbij kan worden gedacht aan projecten die een voorbeeldfunctie hebben, een mogelijk risico inhouden (en die anders niet tot stand zouden komen), waarin een bepaalde werkwijze wordt gevolgd (bv. samenwerking tussen beleidsdomeinen) of die ingrijpen op bepaalde niches (bv multifunctionele wijkinfrastructuur). Daarbij is het een zorg dat geen initiatieven worden gesubsidieerd die normaal gezien al door de publieke of private partners worden ingebracht. Er wordt opgemerkt dat een dergelijk hefboomeffect in het voorontwerp van besluit niet wordt vooropgesteld.

Om de thematische projecten te duiden kan het aangewezen zijn de visie en de filosofie erachter nader te expliciteren. Dit kan verhelderend werken naar opzet en aanpak van dergelijke projecten, en kan als leidraad gelden voor de steden die dergelijke projecten wensen voor te bereiden en te ontwikkelen. In de visie kan rekening worden gehouden met boven vermelde bezorgdheden.

3.4 PLATTELANDSPROJECTEN

De Raad acht leefbaarheid en kernversterking op het platteland van belang. In eerdere adviezen heeft de Raad gewezen op mogelijke verschraving van de dorpsfunctie. Het monofunctioneel wonen moet worden teruggedrongen en voldoende voorzieningen in de kernen moeten de leefbaarheid ondersteunen³. Het is de Raad niet duidelijk in hoeverre de uitwerking van de plattelandsprojecten hieraan moet tegemoetkomen en in welke mate het juridische kader reeds voldoende uitgewerkt is om een beroep te kunnen doen op de investeringsmogelijkheden ter zake.

3.5 BEOORDELING AANVRAGEN

De aanvragen van de projectsubsidies worden geëvalueerd door een onafhankelijke multidisciplinaire jury (samengesteld uit vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid en externe experts). Na beraadslaging maakt de jury een advies op voor de Vlaamse Regering die beslist over de toekenning van de subsidies. De Raad meent dat dergelijke aanpak zijn verdienste bewezen heeft en voldoende waarborgen inhoudt voor een kwalitatieve beoordeling.

3.6 KWALITEITSKAMER

Het voorontwerp opteert voor geen of een beperkte voorafgaande controle van de projecten. Met deze keuze wenst het beleid de autonomie van de lokale overheid over de investeringsprojecten te versterken (waarbij wordt uitgegaan van een gelijkwaardigheid tussen betrokken overheden). De Raad kan dit in principe bijtreden. Daarnaast wordt een kwaliteitskamer bestaande uit ambtelijke vertegenwoordigers en experts in het leven geroepen. De steden kunnen op deze kwaliteitskamer beroep doen in de uitwerking van hun stadsvernieuwingsprojecten. Op vraag van de steden kan het project kwalitatief worden ondersteund en begeleid. De Raad kan instemmen met de vooropgestelde aanpak. De inbreng van expertise en ondersteuning zal de kwaliteit van de projecten ten goede komen. Voor zover dit noodzakelijk zou blijken uit de aangemelde voortgangsrapporten kan een minder vrijblijvende tussenkomst worden overwogen. De Raad vraagt om deze mogelijkheid te willen nagaan.

---

³ Zie Vlaamse Woonraad, advies 2017/01 Advies over het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen